

KOMMUNEDELPLAN
IDRETT, FYSISK AKTIVITET
OG FRILUFTSLIV
2017-2020

målselv
- mulighetslandet -

**Målselv har mange muligheter-
sammen tar vi dem i bruk!**

1

Vedtatt av kommunestyret i sak 79/2017, den 1.11.17

1. FORORD	4	7.1 Mål innen idretten i Målselv	14
2. SAMMENDRAG	5	7.2 Tiltak	14
3. INNLEDNING	5	7.3 Hva er positivt med idretten i Målselv?	14
3.1 Organisering	5	7.4 Idrettsanlegg.....	15
3.2 Medvirkning	6	7.5 Status på anlegg fra plan 2012-2015	15
3.3 Begrepsavklaring	6	7.6 Handlingsprogram 2012 - 2015	16
3.3.1 Idrett.....	6	7.7 Nærmiljøanlegg	18
3.3.2 Fysisk aktivitet	6	7.8 Anlegg for friluftsliv	19
3.3.3 Friluftsliv	6	7.9 Anleggsdekning i kommunen i dag.....	20
3.3.4 Idrettsanlegg.....	6	7.9.1 Flerbrukshaller.....	20
4. PLANENS INNHOLD.....	6	7.9.2 Barneidrett	21
5. FØRINGER	8	7.9.3 Fotball:.....	21
5.1 Nasjonale føringer	8	7.9.4 Gym og turn.....	22
5.2 Lovverk	9	7.9.5 Håndball	22
5.3 Regionale føringer	10	7.9.6 Friidrett.....	22
5.4 Kommunale føringer.....	11	7.9.7 Hopp	23
5.4.1 Kommuneplanens samfunnsdel	11	7.9.8 Alpint og snowboard	23
5.4.2 Kommuneplanens arealdel.....	11	7.9.9 Svømming	23
6. UTVIKLINGSTRENDER	12	7.9.10 Kick-Boksing.....	24
6.1 Befolkningsutvikling i kommunen	12	7.9.11 Taekwondo	24
6.2 Helsestatus i Målselv	12	7.9.12 Hestesport	24
7. IDRETT	14	7.9.13 Skyting/skyteanlegg.....	25

7.9.14	Klatrevegg.....	26	9.5	Oversikt over kommunens friluftsanlegg	40
7.9.15	Dans.....	26	9.6	Oversikt over turløyper/turstier	41
7.9.16	Orientering	26	9.6.1	Isfiskeløyper.....	42
7.10	Nærmiljøanlegg	26	9.6.2	Stiprosjekt.....	42
7.11	Innmeldte behov nye anlegg	27	9.7	Friluftskartlegging.....	42
7.12	Idrettslag i Målselv	27	9.8	Behov for nye friluftslivsanlegg	43
7.13	Kommunens bidrag til idretten i Målselv	28	9.9	Rehabiliteringsbehov friluftsanlegg.....	43
8.	FYSISK AKTIVITET	29	9.10	Sikring av friluftsområder	43
8.1	Mål innen fysisk aktivitet.....	30	10.	SPILLEMIDLER	45
8.2	Tiltak	30	11.	Andre finansieringsløsninger.....	45
8.3	TILRETTELEGGING FOR ALLE.....	30	12.	ANSVAR SINSTITUSJONER INNEN IDRETT OG FRILUFTSLIV	46
8.4	Barn og unge	30	12.1	Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité..	46
8.5	Eldre	32	12.2	Særforbund	46
8.6	Funksjonshemmedes idrettsdeltakelse og fysiske aktivitet	33	12.3	Troms Idrettskrets	46
8.7	Integrasjon av mindreårige flyktninger og innvandrere	33	12.4	Målselv Idrettsråd	46
8.8	Frisklivsresepten.....	35	12.5	Kulturdepartementet (KUD) v/idrettsavdelingen.....	46
8.9	FYSAK.....	36	12.6	Troms Fylkeskommune.....	46
9.	FRILUFTSLIV	37	13.	HANDLINGSPROGRAMMET	47
9.1	Mål innen friluftsliv i Målselv	37	13.1	Handlingsprogram - Ordinære anlegg	48
9.2	Tiltak	37	13.2	Nærmiljøanlegg	49
9.3	Friluftsansisasjoner i Målselv.....	38	13.3	Uprioritert liste	50
9.4	Kommunens bidrag til friluftslivet i Målselv	39			

1. FORORD

Fysisk aktivitet er helsefremmende og gir økt livskvalitet. For mange skjer den fysiske aktiviteten gjennom idretts- og friluftaktiviteter og bruk av ulike anlegg rundt i kommunen.

Målselv kommune ønsker å legge til rette for at befolkningen velger å være fysisk aktiv. Det skal være enkelt og naturlig for alle innbyggere uansett alder, bosted, fysisk og psykisk tilstand å aktivisere seg minimum 30 min daglig. Det er derfor viktig med et oppdatert planverktøy som speiler dagens situasjon og ønsker for framtida i henhold til føringene fra statlige, regionale og kommunale myndigheter.

Kommunedelplanen er Målselv kommune sitt overordna styringsdokument for investeringer i idretts- og friluftsanlegg. Et av de viktigste formålene med planen er å få et grunnlag for å kunne søke spillemidler til idrett og friluftsanlegg. Den viktigste ressursen kommunen har er alle frivillige som stiller opp og bruker store deler av fritida si for å medvirke til fellesskapet.

Ordfører Nils Fosshaug

Målselv, mars 2017.

2. SAMMENDRAG

Denne planen er en revidering av kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2012-2015 og omhandler tre tema:

- Idrett
- Fysisk aktivitet
- Friluftsliv

Idrettslagene og andre frivillige organisasjoner i kommunen utgjør en utrolig viktig del av samfunnet her vi bor. Enten det gjelder tilrettelegging for organisert idrett eller uorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv, så er dette med på å skape trivsel, samhold og bolyst. I tillegg gir det en stor folkehelsegevinst.

Målet med bygging og rehabilitering av idrettsanlegg er å gi flest mulig anledning til å drive idrett og fysisk aktivitet. Flere av kommunen sine anlegg er av eldre dato og behøver oppgradering for å nå dagens standard. Rehabilitering er en forutsetning for å kunne fortsette forsvarlig drift og dette vil bli prioritert i denne planperioden. Både i et samfunnsøkonomisk og et miljømessig perspektiv, vil dette være lønnsomt.

Kommunedelplan for perioden 2017-2020 vil være styrende for prioriteringer i planperioden. Handlingsprogrammet skal rulleres årlig.

Målselv kommune ønsker at deres folkevalgte og ansatte i fellesskap med kommunens innbyggere, skal samarbeide og tilrettelegge for at bredden av aktivitet, anlegg og arealer skal gi muligheter for alle.

3. INNLEDNING

Siden i 1994 har det vært et statlig krav at kommunene skulle utarbeide tematisk kommunedelplan for idrett og friluftsliv i samsvar med plan- og bygningsloven. Plankravet er knyttet til forutsetningene for tildelingen av spillemidlene.

Denne planen er en revidering av kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2012-2015. Kommunestyret vedtok på møte 03.12.15 oppstart av planrevidering. Planen skal være et styringsverktøy for å få til en helhetlig strategi for utbygging og tilrettelegging av anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i kommunen.

3.1 Organisering

Arbeidet med å revidere planen har vært ledet av enheten for kultur og idrett. Det har vært nedsatt en prosjektgruppe som har bestått av:

- Kultur og idrett- kulturkonsulent: Monica Stenbakken (Planansvarlig)
- Målselv Idrettsråd: Gunnar Eriksen Leiråmo (Vara: Catrine Norvik)
- FYSAK/friskliv-representant: Inger Sæterhaug
- Politisk representant: Edgar Andersen (Vara: Arild Braathen)
- Plansjef: May Britt Fredheim
- Kommunalsjef: Erik Myhre
- Midt-Troms Friluftsråd: Espen Prestbakmo

Arbeidsgruppa/planansvarlig har i løpet av planprosessen trukket inn ulike kompetansepersoner som det har vært behov for.

3.2 Medvirkning

En god plan er ofte et resultat av en planprosess der alle involverte har deltatt på en slik måte at de har fått et eierforhold til planen. I løpet av planperioden har vi hatt møter med ulike brukergrupper og råd, det har vært folkemøte og planarbeidet har vært kunngjort i avisen. Det er gjennomført 6 ukers høring av både planprogram og selve planen. Høringa ble kunngjort i presse og på internett på kommunens hjemme-/ og facebookside.

3.3 Begrepsavklaring

Gjennom planen vil det gjentatte ganger bli brukt begreper som det kan være fint å avklare på forhånd:

3.3.1 Idrett

Med idrett forstås aktivitet i form av trening, eller konkurranse i den organiserte idretten.

3.3.2 Fysisk aktivitet

Med fysisk aktivitet forstås egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek.

3.3.3 Friluftsliv

Klima- og miljøverndepartementet definerer friluftsliv som: *Opphold og fysisk aktivitet i friluft, i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelser.*

3.3.4 Idrettsanlegg

I spillemiddelfordelingen opererer departementet med følgende klassifisering av idrettsanlegg:

- *Nærmiljøanlegg; Med nærmiljøanlegg menes utendørsanlegg for egenorganisert, fysisk aktivitet, beliggende i tilknytning til bo- og/eller aktivitetsområder. Nærmiljøanlegget skal være fritt, allment tilgjengelig for egenorganisert, fysisk aktivitet, først og fremst for barn og ungdom (6-19 år), men også for lokalbefolkningen for øvrig. Nærmiljøanlegget kan unntaksvis brukes til organisert, idrettslig aktivitet, men egenorganisert, fysisk aktivitet skal ha førsteprioritet.*

- *Ordinære anlegg; Med ordinære anlegg menes anlegg for organisert idrett og fysisk aktivitet samt egenorganisert fysisk aktivitet.*

Nasjonalanlegg: er idrettsanlegg som tilfredsstiller tekniske og funksjonelle standardkrav for avvikling av relevante internasjonale mesterskap og konkurranser. Ordningen er meget begrenset, og det er Kulturdepartementet som etter uttalelse fra Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) gir et anlegg denne statusen.

4. PLANENS INNHOLD

Planen skal utrede og besvare følgende punkter, i tråd med anbefalinger og krav gitt av Kulturdepartementet:

- Målsetting for kommunens satsing på idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv.
- Målsetting for anleggsutbygging og sikring av arealer for idrett og friluftsliv.
- Resultatvurdering av forrige plan, med statusoversikt.

- Vurdering av langsiktige og kortsiktige behov for både anlegg og aktivitet.
- Det skal gjøres rede for sammenhengen med andre planer i kommunen.
- Prioritert handlingsprogram for utbygging av idretts- og friluftsanlegg.
- Uprioritert liste over langsiktige behov for anlegg.
- Lokalisering av eksisterende og planlagte anlegg
- Inkludering i og samhandling med kommunens arbeid med samhandling, friskliv og folkehelse.

5. FØRINGER

5.1 Nasjonale føringer

Mål og rammer for den nasjonale politikken innenfor områdene fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv er i stor grad nedfelt i følgende stortingsmeldinger:

- **St.meld. nr. 26 (2011-2012). "Den norske idrettsmodellen".**
Målgruppe: Barn og ungdom, personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive.
 - Økt satsning på anlegg for idrett og egenorganisert fysisk aktivitet, herunder friluftsliv.
 - Særskilt satsning på idrettsanlegg i storbyer og pressområder.
 - Kravet om en kommunal plan for idrett og friluftsliv videreføres.
- **St. meld. nr 34 (2012-2013). "God helse – felles ansvar" (Folkehelsemeldingen).**
 - Et mer helsefremmende samfunn.
 - Kunnskapsbasert folkehelsearbeid.
 - Sterkere virkemidler i folkehelsepolitikken.
- **St.meld. nr. 16 (2010-2011). "Nasjonal helse- og omsorgsplan 2011-2015".**
 - Offentlig ansvar å fremme helse og forebygge sykdom, og å sikre nødvendige helse- og omsorgstjenester til hele befolkningen.
 - Alle skal ha et likeverdig tilbud av helsetjenester uavhengig av diagnose, bosted, personlig økonomi, kjønn, etnisk bakgrunn og den enkeltes livssituasjon.
 - Gjennom en aktiv folkehelsepolitikk og en trygg og moderne helse- og omsorgstjeneste, legges grunnlaget for en friskere befolkning.
- **St.meld. nr. 39 (2006-2007). "Frivillighet for alle" (Frivillighetsmeldingen).**
 - Å sikre frivillighetens uavhengighet og mangfold.
 - Å legge til rette for at alle kan delta i frivillig arbeid.
 - Å sørge for bedre vilkår for frivillig virke lokalt.
 - Å øke kunnskapen og oppmerksomheten om frivillighetens rolle og betydning for samfunnet.
 - Å samordne og utvikle statlig frivillighetspolitikk.
- **St.meld. nr. 18 (2015-2016). «Natur som kilde til helse og livskvalitet»**
 - Regjeringens hovedmål er at befolkningen utøver friluftsliv jevnlig og at de som i dag er lite fysisk aktive skal bli mer fysisk aktiv gjennom friluftsliv.
 - Friluftslivets posisjon skal ivaretas og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle.
 - Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge.

Andre dokumenter som er viktige i arbeidet med fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv er:

- "Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet" (Kulturdepartementet 2016)
- "Aktivitetshåndboken. Fysisk aktivitet i forebygging og behandling" (Helsedirektoratet)
- "Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet" (Kulturdepartementet)
- «Universell utforming av idretts- og nærmiljøanlegg» (Kulturdepartementet)
- Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv, en satsning på friluftsliv i hverdagen. (Miljøverndepartementet 2014-2020)
- T-1513 Barn og unge og planlegging etter plan- og bygningsloven. (Klima- og miljøverndepartementet, veileder 2012)

5.2 Lovverk

- **Lov om planlegging og byggesaksbehandling**
Plan- og bygningsloven er et verktøy for samordna bruk og vern av ressurser og skal fremme en bærekraftig utvikling til beste for det enkelte individ, samfunn og fremtidige generasjoner.
- **Lov om pengespill**
Forteller blant annet hvordan overskuddet fra spillekommisjonærene skal fordeles mellom idrettsformål, kulturformål og samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner.
- **Opplæringsloven paragraf 1-1a. rett til fysisk aktivitet:**
«Elever på 5-7.årstrinn skal jevnlig ha fysisk aktivitet utenom kroppsøvingsfaget. Til sammen skal dette utgjøre 76 timer innenfor 5.-7.årstrinn. jf.fag- og timefordelinga. Den fysiske

aktiviteten skal tilrettelegges slik at alle elever, uansett funksjonsnivå, kan oppleve glede, mestring, fellesskap og variasjon i skoledagen.»

- **Lov om folkehelse (folkehelseloven)**
Formålet med folkehelseloven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningen sin helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Videre skal loven sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.
- **Lov om barnehager paragraf 2 barnehagens innhold**
«Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter. Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon, og bidra til å utjevne sosiale forskjeller»
- **Lov om friluftsliv**
Formålet med loven er å verne friluftslivet sitt naturgrunnlag og sikre allmennheten sin rett til ferdsel, opphold mv i naturen, slik at mulighetene til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet blir bevart og fremmet.
- **Allemannsretten**
Allemannsretten er fundamentet for friluftslivet i Norge og er hjemla i friluftsløven. Allemannsretten gir blant annet rett til fri ferdsel til fots og på ski i utmark.

- **Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven)**
Lovens formål er å fremme likestilling og likeverd, sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse for alle, uavhengig av funksjonsevne, og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne.
Loven skal bidra til nedbygging av samfunnsskapte funksjonshemmende barrierer og hindre at nye skapes.
- **Universell utforming**
Handlingsplan – Norge universelt utformet 2025 (2009) er en plan for universell utforming innen viktige samfunnsområder. Alle nye idrettsanlegg har krav om universell utforming. Eldre anlegg må oppjusteres for å imøtekomme kravet til universell utforming. Friluftsanlegg planlegges også med utgangspunkt i tilgjengelighet for alle. Normaler for turløyper og turveier tar utgangspunkt i tilgjengelig og brukbar standard. Tilsvarende også arealer og områder så langt det er mulig i forhold til terreng og landskap. Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven som trådte i kraft juni 2009 lovfester tilgjengelighet som en rettighet. Ny plan- og bygningslov som trådte i kraft januar 2010 følger dette opp, hvor utbygger i langt større grad pålegges å sørge for universell utforming som hovedløsning og ikke i form av spesialløsninger.

5.3 Regionale føringer

- **Fylkesplan 2014-2025**
Fylkesplanen skal som regional plan, jf. pbl § 8-2, legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen (fylket).

Det skal legges til rette for gode møteplasser for kultur-, idretts- og friluftsopplevelser og aktiviteter.

Strategier for folkehelse i Troms:

- Ivareta folkehelse i areal- og samfunnsplanlegging i alle sektorer lokalt og regionalt.
- Videreutvikle et godt kunnskapsgrunnlag for det systematiske og langsiktige folkehelsearbeidet.
- Videreutvikle samarbeidet mellom sektorer, lokale og regionale aktører og nasjonale myndigheter om folkehelse.
- Tilrettelegge for helsefremmende, trygge og inkluderende arenaer innenfor alle sektorer.
- Tilrettelegge for lavterskeltiltak innenfor ulike sektorer.
- Fysisk tilrettelegging for fysisk aktivitet.

Arealpolitiske retningslinjer pkt. 6 og 7

- Enkel tilgang for alle til natur- og friluftsområder og gode møteplasser for fysisk aktivitet og sosialt felleskap vektlegges
- Byer og tettsteder i Troms skal ha gode miljøkvaliteter, universell utforming, sammenhengende grøntstrukturer og sammenhengende hovednett for gående og syklende.
- **Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk**
Alle i Troms skal ha mulighet og kunnskap til å drive friluftsliv som positiv aktivitet for helse og trivsel. Planen er også retningsgivende for en bærekraftig forvaltning av høstbart hjortevilt og innlandsfisk.

- **Regional plan for idrett og anlegg og fysisk aktivitet** er ikke ferdig.

5.4 Kommunale føringer

Kommuneplan for Målselv kommune:

- Samfunnsdel 2015-2026 (Vedtatt av kommunestyret sak 57/2015 dato: 11.06.2016)
- Arealdel 2012-2025 (Vedtatt av kommunestyret sak PS 120/2012 dato: 13.12.2012)

5.4.1 Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal gi overordna mål og strategier for en langsiktig og bærekraftig utvikling av kommunen. Det er tre satsningsområder i planen:

1. Oppvekst
2. Infrastruktur
3. Folkehelse

Oppvekst er viktig for å få folk til å bli her og nye til å komme hit.

Infrastruktur er en viktig forutsetning for næringsliv, bosetting og friluftsliv. **Folkehelse** for å skape et Målselvsamfunn som er helsefremmende, inkluderende og anerkjennende med aktive og robuste innbyggere.

5.4.2 Kommuneplanens arealdel

Nærmiljøfunksjoner som barnehage, skole med SFO, nærbutikken og lokale møteplasser som grende- og samfunnshus er livsnerven i distriktet. Det skal være attraktivt å bo i Målselv enten en bor sentralt på Bardufoss eller i distriktene. Dette er viktig å ha med når det gjelder anleggsutbygging og tilrettelegging for friluftsliv og fysisk aktivitet.

6. UTVIKLINGSTRENDER

Mange i befolkningen er for lite fysisk aktive. Dette gir negative utslag i den nasjonale helsetilstanden. Nøkkeltall fra Helsedirektoratet fra 2011 viser at 15-åringene er mer stillesittende enn folk i aldersgruppen 65–85 år. Dette er en bekymringsfull trend. I følge tallene fra Helsedirektoratet har en av fem nordmenn en kroppsmasseindeks på over 30, noe som tilsvarer fedme. Den europeiske HETUS-databasen viser at nordmenn er blant de minst fysisk aktive i hele Europa. Utbredt bruk av bil og kollektivtransport i hverdagen gjør at nordmenn er mye mindre aktive til fots og på sykkel enn tidligere. Bare hver femte voksne nordmann er tilstrekkelig fysisk aktiv til å tilfredsstille helsemyndighetenes anbefaling på to og en halv time fysisk aktivitet i uken. Blant barn er det fysiske aktivitetsnivået i større grad i tråd med rådene, men aktivitetsnivået synker med økende alder. Ni av ti seksåringer tilfredsstiller helsemyndighetenes anbefalinger, mens tilsvarende tall for 15-åringene er nede i henholdsvis 40 prosent blant jenter og 60 prosent blant gutter.

6.1 Befolkningsutvikling i kommunen

Tall hentet fra statistisk sentralbyrå og samhandlingsbarometeret.no viser følgende befolkningsutvikling i kommunen:

Folketallet vil stige gradvis i Målselv til 7258 i 2030. Det er en økning på 7 % fra 2016.

I 2016 hadde vi 64 over 90 år. Det holder seg konstant til ut i 20 årene, for så å stige til 77 i 2030. En økning på 20 %.

I gruppen 80-89 år var det 274 i 2016. I 2025 er dette økt til 325, og i 2030 har vi 404 i denne gruppen. Dette er en økning på 47 % fra 2016. Det er denne gruppen som øker mest.

Aldersgruppen 67-79 øker fra 738 i 2016 til 950 i 2030, en økning på 28 %.

Gruppen 50-66 år er i dag 1440, og vil ikke øke til i 2030.

I gruppen 18-49 år er det beregnet en økning på 2 %, til 2907 i 2030.

Aldersgruppen 0-17 år vil øke med 7 %, fra 1379 i 2016 til 1475 i 2030.

Vi ser altså at det vil bli en stor økning av antall eldre i kommunen i årene fremover.

6.2 Helsestatus i Målselv

Vi vet at mange kunne oppnådd bedre helse ved å øke det fysiske aktivitetsnivået og legge om vaner. Flere sykdommer kommer av vår egen livsstil, såkalte livsstilssykdommer. Dette er en betegnelse for måten et menneske ut fra egne valg forholder seg til eget leveste, gjennom kosthold, fysisk aktivitet, inaktivitet og forhold til nikotin, alkohol og narkotiske rusmidler. Disse blir ofte omtalt som vår tids store helseutfordring.

Tall fra Folkehelseinstituttet (2016) viser følgende status innen noen livsstilssykdommer for kommunen:

DIABETES 2:

- Vi ligger litt over gjennomsnitt for Troms, litt under gjennomsnitt for landet.
- Vi ligger over både Troms- og landsgjennomsnittet i bruken av antidiabetika.

FEDME/OVERVEKT:

Det kan være store «feil» ved å lese statistikk uten å lese hvilke tall som er lagt til grunn for statistikken. Når det gjelder for eksempel fedme er dette målt som gjennomsnitt for sesjon i en periode. I de første årene var det bare menn – nå er det både menn og kvinner i 17-årsalder. Der ligger Målselv langt over gjennomsnittet. Men det foreligger ingen målinger i de andre aldersgruppene.

Beregning av aktivitetsnivå og kosthold er utført av Hdir i perioden 2008-11, og er nok mer å stole på. Der ligger Målselv bra an opp til 15 årsalder, etter det ligger kommunen elendig an.

HJERTESYKDOM

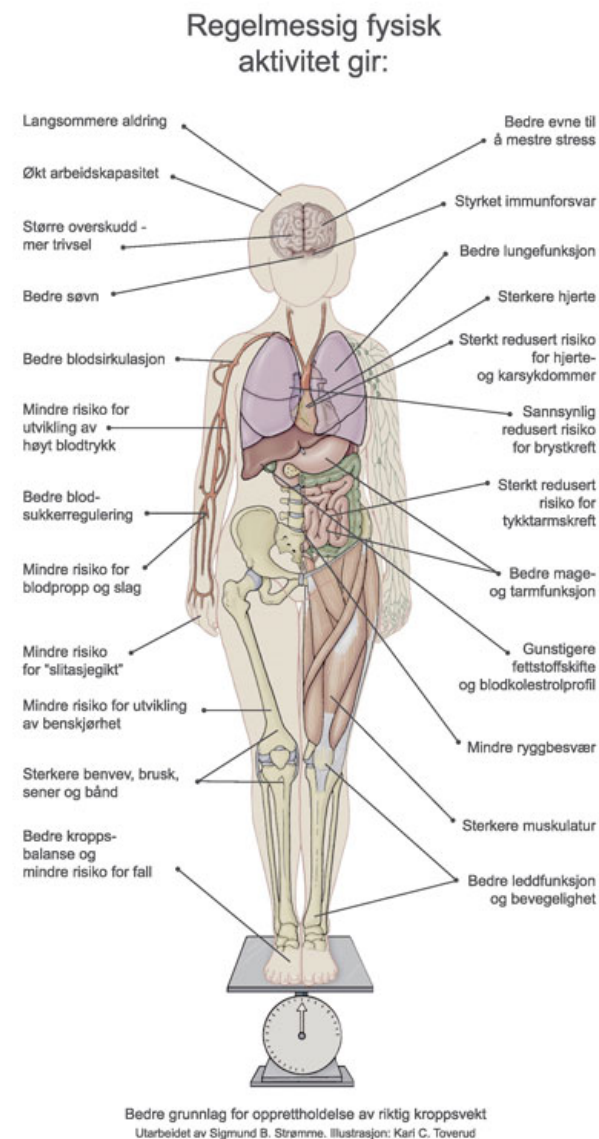
- Dødeligheten av hjerte-karsykdom har minket mye de siste 15 årene – også i Målselv.
- Vi ligger nå på landsgjennomsnittet.

MEN: Dette er likevel den største dødsårsaken. Her er det mye å hente med forebyggende tiltak.

MUSKEL- OG SKJELETTLIDELSER

Her ligger Målselv høyt. Dette er basert på diagnosestatistikk, og når det gjentar seg år etter år blir det en validert sannhet.

Kanskje er økt fysisk aktivitet det aller viktigste tiltaket mot livsstilssykdommer. Derfor er det så viktig den jobben med tilrettelegging for fysisk aktivitet som gjøres.

7. IDRETT

Idretten i Målselv er en grunnleggende trivselsfaktor for befolkningen i kommunen. Gode samfunn er kjennetegnet av trivsel og aktivitet i nærmiljøene, hvor innbyggerne stiller opp for hverandre og fellesskapet, og hvor man engasjerer seg i frivillig virksomhet. Deltakelse i frivillige organisasjoner skaper muligheter for felles opplevelser, vennskap, identitet og tilhørighet. Mangfoldet av aktiviteter og tilbud i kommunen gjør at frivillige lag og foreninger utpeker seg som viktige medspillere i folkehelseoppgaver.

7.1 Mål innen idretten i Målselv

Målselv kommune er en drivende kraft for fysisk fostring og kjennetegnes ved å være ledende på idrett i Midt-Troms.

7.2 Tiltak

Målselv kommune skal:

- Prioritere midler til vedlikehold og oppgradering av eksisterende anlegg.
- Fortsette å videreutvikle og være vertskap for idrettsarrangement.
- Bidra med tilrettelegging og støtte til idrettsarrangement.
- Støtte lag og foreninger innen idrett og fysisk aktivitet gjennom blant annet gode anlegg, leiebetingelser og markedsføring av tilbud.
- Utvikle og bygge nye anlegg ut i fra behov.
- Bidra til gode vilkår for uorganisert aktivitet gjennom blant annet stier, turområder, nærmiljøanlegg osv.

- Være en pådriver i arbeidet med å tilrettelegge for fysisk aktivitet der folk bor.
- Målselv skal følge opp kravet om universell utforming.
- Det skal være lav terskel for å delta i idrettsaktiviteter.

7.3 Hva er positivt med idretten i Målselv?

- Mangfold av idretter
- Stor frivillighet
- Mange aktive utøvere
- Store arrangement
- Mulighet for deltagelse i alle aldre
- Gode anlegg for ulike idretter
- Gode på store/små arrangement
- Allsidighet
- Ildsjeler
- Engasjement
- Aktiv kommune
- Skaper bolyst
- Rustahøgda som senter
- Uorganisert idrett

- Mange lag og anlegg
- Bredde
- Tilhørighet/identitet/nettverk
- Vises nasjonale/internasjonalt

7.4 Idrettsanlegg

Statens overordnede mål kan sammenfattes i visjonen «Idrett og fysisk aktivitet for alle».

Dette betyr å legge til rette for at alle som ønsker det, skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet.

De viktigste målgruppene for bruk av spillemidler til idrettsformål er barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år). I tillegg vil staten legge til rette for at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i idrett og fysisk aktivitet ut fra sine ønsker og forutsetninger. Det er også et mål å legge til rette for at personer som i dag er fysisk inaktive, kommer i gang med aktivitet.

Anlegg i lokalmiljøet, som stimulerer og tilfredsstiller barns behov for fysisk aktivitet i organiserte eller egenorganiserte former, prioriteres særskilt. Når det gjelder ungdom, er det et mål å utvikle anlegg som tilfredsstiller ungdommens behov for utfordringer og variasjon. Ungdom må gis mulighet til å medvirke i utformingen av anlegg. Anleggene bør fungere som gode sosiale møteplasser i lokalsamfunnene.

7.5 Status på anlegg fra plan 2012-2015

En del av handlingsprogrammet for forrige planperiode er gjennomført, men det er også en del som gjenstår. Handlingsprogrammet er

gjennomgått og revidert hvert år som grunnlag for søknad om spillemidler. Kommunedelplanen revideres hvert 4. år.

Nye anlegg har også kommet inn ved den årlige rullingen av handlingsprogrammet og noen har gått ut. Når det gjelder de kommunale anleggene som ikke har blitt gjennomført skyldes dette økonomiske utfordringer.

Grunnen til at mange anlegg for friluftsliv står med status ukjent er for at det i forrige plan ikke er oppgitt hvem som har hatt disse planene. Selv om flere av disse planene ikke er gjennomført, så er det flere som gjør en fantastisk jobb med tilrettelegging for friluftsliv i kommunen. Dette arbeidet vil bli viktigere i årene som kommer da dette er et nasjonalt satsningsområde med tanke på folkehelsen. At flere anlegg blir universelt utforma er også med på å gjøre terskelen for bruk lavere.

7.6 Handlingsprogram 2012 - 2015

Utbygger	Sted	Anlegg	Status	Kostnad
Målselv IL	Olsborg	Kunstgressbane	Ferdig	6,2 mill
Målselv skytterlag		Elektroniske skiver	Ferdig	275 000
BOIF	Bardufoss	Storhall	Ferdig (- klatrevegg)	65 mill
Øverbygd hopp	Skjærhaugen	Hoppanlegg	Ferdig	891 000
Målselv kommune	Bardufoss	Bardufosshallen gulv/lys	Ikke fullført/påbegynt	-
Målselv kommune	Øverbygd	Svømmehall (renseanlegg/fuging)	Ferdig	1,3 mill
Målselv kommune	Øverbygd	Gimlehallen nytt gulv	Ikke påbegynt	-
Bardufoss skisenter	Bardufoss	Rulleskiløype Rustahøgda	Ferdig	Bardufoss skisenter
Målselv kommune	Øverbygd	Gimlehallen brannvarslingsanlegg	Ferdig	Målselv kommune
BOIF	Bardufoss	Renovering av kunstgress på Rustahøgda	Ikke påbegynt	BOIF
BOIF	Bardufoss	Klubbhus/tribuneanlegg storhall Rustahøgda	Ikke påbegynt	BOIF
Målselv kommune	Moen	Moen stadion – renovering klubbhus	Påbegynt	Målselv kommune

Mellemygd IL	Rundhaug	Mellemygd lysløype (tidtakerbu og grillbu)	Påbegynt	Mellemygd IL
Øverbygd JFF	Brannmoen	Brannmoen leirduebane	Ukjent	Øverbygd JFF
Målselv kommune	Rundhaug	Bakkehaug basseng rehabilitering	Ikke påbegynt/frafalt	Målselv kommune
Målselv skytterlag	Bardufoss	Sentralskytebane (lagerbygg/garasje/skifte rom)	Ferdig	Målselv skytterlag
Storjorda IL	Storjorda	Lysløype ski	Ikke påbegynt	Storjorda IL
Moen	Moen stadion	Kastearena	Ikke påbegynt/frafalt (egen arena)	-
Moen	Moen stadion	Idrettshall	Ikke påbegynt/frafalt	-
Målselv turløyper SA	Målselv fjellandsby	Utvidelse av løypenett	Påbegynt	-
Troms Travlag	Olsborg	Travpark (utbedring av underlag)	Ikke påbegynt	-
Nedre Målselv skytterlag	Kjellmoen	100meter skytebane (elektroniske skiver)	Ferdig	

7.7 Nærmiljøanlegg

Utbygger	Sted	Anlegg	Status
Bjørkeng skole/Øverbygd IL	Bjørkeng skole	Ballbinge	Ferdig
Krokbekken VEL	Krokbekken	Ballbinge	Ikke påbegynt (Dekke fra Rustahøgda)
Krokbekken VEL	Krokbekken	Småanlegg	Uavklart (grusbaner i området)
UL Framskritt	Fagerfjellet	Lysløype (Varmebu)	Ferdig
UL Framskritt	Fagerfjell	Småanlegg	Uavklart/Grendehus utbygd
UL Håpet	Dividalen	Skilekanlegg	Ikke påbegynt/fracfalt
Øvergård Montessorri skole	Øvergård montessorriskole	Ballbinge	Ikke påbegynt
Olsborg		Skøytebane	Ikke påbegynt/uavklart

7.8 Anlegg for friluftsliv

Anlegg	Status
Skilting av båtplasser	Ukjent
Heggelia – Tilrettelegging av parkeringsplass trelastomta.	Ukjent
Heggelia - Benker	Ukjent
Sti Krokbecken til Sentralskytebanen (Krokbecken VEL – stiprosjekt)	Påbegynt
Turvei Andslimoen bofelleskap og Målselvtunet	Ukjent
Klopper, skilting og benker turvei Karlstad skole	Ikke påbegynt
Turnett Olsborg via Trollhaugen til Moen stadion(elva)	Påbegynt
Rydde/brøyte P-plass i lysløypa/Broderstadvatn	Ikke påbegynt
Utforme Badeplass Rundhaug	Ukjent
Rydde ved Løvbergsetra, skilting	Ukjent
Skilting/merking Kvennfossen bål plass	Ukjent
Vedlikehold natur/kultursti Øvergård skole	Gjennomført
Koble stinett Brannmotjønna – Solvolltjønna sammen	Ukjent
Skilting/klopper til gapahukene langs Mårelva	Ukjent
Tilrettelegg parkering Birtehula	Ukjent
Oppgradere båtutsett Langkjosen – P-plass for Hilbertsetra	Påbegynt?
Skilting Korris til Navarstovika, etablere utedo	Ikke påbegynt

Anlegg som ikke er berettiget SM

Lekeplass Krokbecken VEL

Ferdig

7.9 Anleggsdekning i kommunen i dag

I 1997 ble «kulturdepartementets register for idrettsanlegg og spillemiddelsøknader» opprettet. Registeret omfatter i prinsippet alle idretts- og friluftslivsanlegg i Norge, samt alle tildelinger av spillemidler og andre tilskudd av offentlige midler til anlegg innen kultursektoren som er formidlet av Kulturdepartementet. Informasjon om alle registrerte anlegg er tilgjengelig på www.idrettsanlegg.no

Målselv kommune har i dag 173 eksisterende anleggsenheter. Det er ikke utarbeidet en fullstendig oversikt over vedlikeholdsbehovet for de eksisterende anleggene, men for en god del av disse vet vi at det er større eller mindre behov for rehabilitering. En del av anleggene står oppført i handlingsprogrammet for de neste 4 årene.

Godt vedlikehold og anlegg som er trivelige å bruke, både for utøvere og besøkende, er en viktig faktor for at mange skal bruke anleggene – og ikke minst trives med sin idrett og gi lyst til mer aktivitet. Å ha anlegg som er i forsvarlig stand, er hyggelig å benytte og som er oppdaterte i forhold til idrettens krav, er selvfølgelig ønskelig vurdert ut fra både kommunens og brukerens ståsted.

Under er det en beskrivelse av anlegg for ulike idretter i kommunen.

7.9.1 Flerbrukshaller

I Målselv har vi 3 flerbrukshaller. Disse har fellesfunksjoner for flere anlegg/idretter.

Bardufoss storhall/fotballhall

Dette er en helt ny hall som er bygd på Rustahøgda. Det er internasjonale mål på spilleflate og sikkerhetssone.

Hallen kan deles opp i 3 like store

godkjente baner for 7er fotball. I hallen er det også tilrettelagt for friidrett. Tilbygget rommer dans og kampsportsal, styrketreningsrom og garderober.

Gimlehallen

Idrettshall i Øverbygd som ble bygd i 1979. Hallen kan deles i 3 med skillevegg. Her er idrettshall, svømmehall, klatrevegg og styrkerom under samme tak. Hallen brukes av både skole, lag og foreninger i tillegg til at forsvaret leier en del av tiden i hallen. Hallen bærer preg av mye bruk over flere år og har behov for noe oppgradering. Oppgradering av styrkerom og skifte av idrettsdekke er noe som prioriteres denne planperioden.

Bardufosshallen

Idrettshallen er fra 1976 og er samlokalisert med Polarbadet på Rustahøgda. Den er 20 x 40 meter og brukes av mange idretter. Hallen bærer preg av slitasje og har behov for en del vedlikehold og

rehabilitering. Hallen må prioriteres inn i handlingsprogrammet ved neste rullering slik at kommunen er i posisjon til å få søkt spillemidler.

Kart over flerbrukshallene

7.9.2 Barneidrett

Barneidretten har ikke behov for egne spesial anlegg og benytter idrettshallene, gymsalene og anleggene som eies av kommune og idrettslag/klubber. Dermed har barneidretten nok kapasitet.

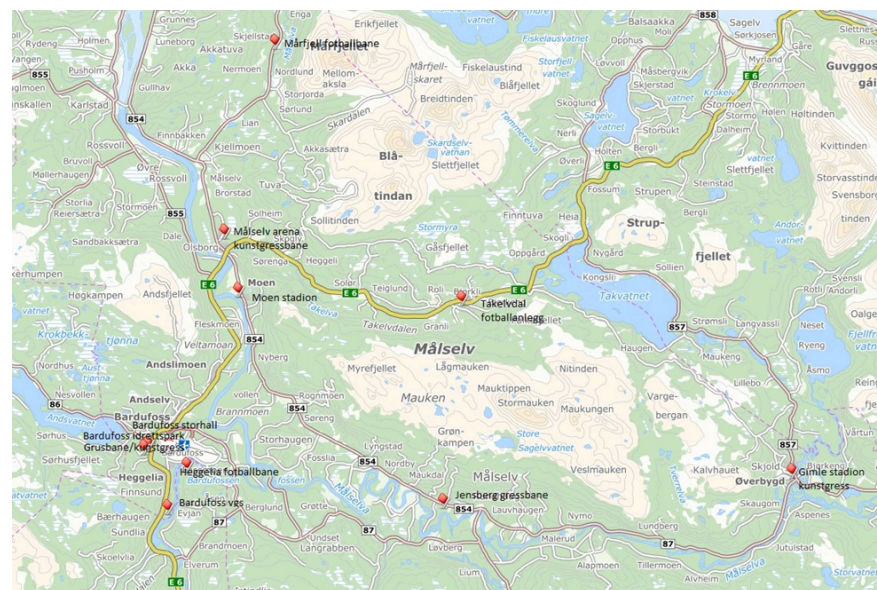
7.9.3 Fotball

Det er mange fotballbaner i kommunen og etter hvert har det blitt flere kunstgressbaner godt fordelt i kommunen så anleggsdekningen innen fotball er i dag god. Bardufoss storhall er en ny innendørs fotballhall med internasjonale mål på spilleflate og sikkerhetssone. Hallen kan deles opp i 3 like store godkjente baner for 7-er fotball. Dette er BOIFs hjemmearena.

Navn	Type	Størrelse
Bardufoss idrettspark	Kunstgress	105x65
Gimle stadion	Kunstgress	102x64
Målselv Arena	Kunstgress	105x65

Bardufoss storhall
Mellelbygd gress
Mårfjell fotballbane
Moen stadion
Bardufoss vg skole
Heggelia fotballbane

Kunstgress	107x68
Gressbane	100x60
Gressbane	90x55
Gressbane	105x65
Grusbane	100x60
Grusbane	90x55

Kart over fotballanlegg i kommunen.

7.9.4 Gym og turn

I Målselv har vi ingen spesialanlegg for gym og turn. Bardufoss gym og turn benytter Bardufosshallen til trening og konkurranser. Hallen bør oppgraderes.

7.9.5 Håndball

Pr. i dag er det bare BOIF som har håndballag i kommunen og de har treninger/kamper i Bardufosshallen på Rustahøgda. Det er også anledning til å utøve håndball i Gimlehallen i Øverbygd. Slikt sett er anleggsdekningen god for håndballsporten i kommunen. For bedre treningsforhold for også denne idretten gjelder oppgradering av idrettsdekke og utbedringer i hallen.

7.9.6 Friidrett

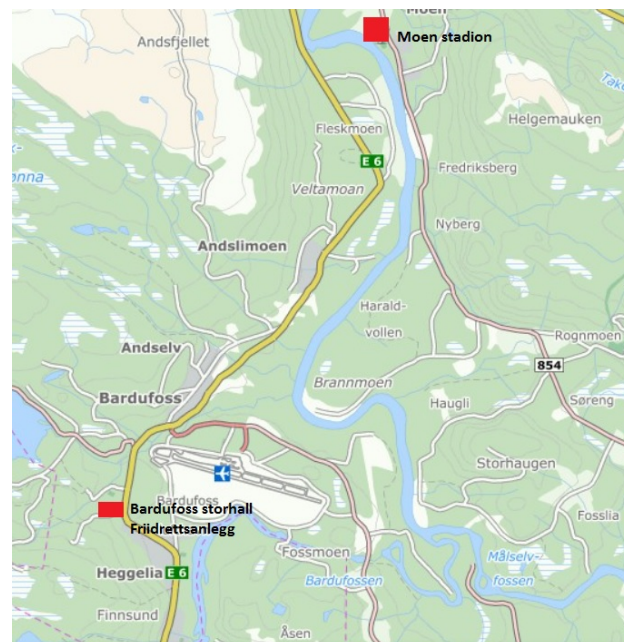
I Målselv kommune er det friidrettsanlegg på Moen stadion og i Bardufoss storhall. Moen stadion er et utendørs anlegg med kunststoffdekke på løpebanene. Dette dekket ble sommeren 2016 renset og mose/algebehandlet.

Resten av anlegget har behov for noen tiltak:

- Masseutskiftning i lengdegrop, evt. supplering til eksisterende sandmasser.
- Kasteområde (sektor for kulestøt), må harves på nytt, behov for tilførsel av toppsjikt (mineralmasser). Standplass for kulestøt ok.
- Overgang gressmatte/indre bane. Legge ei stripe av mineraljord for å hindre begroing.
- I tilknytning til stadion er det er klubbhus hvor det er nødvendig med noen utbedringer. Her er målet å søke spillemidler innen oktober 2018.

Bardufoss storhall har nye innendørs løpebaner med doserte svinger for hurtigløp, lengdegrop med internasjonale mål for lengde og tresteg, stavhopp med matter, høydehopp med matter. Det er også utstyr for kastøvelser.

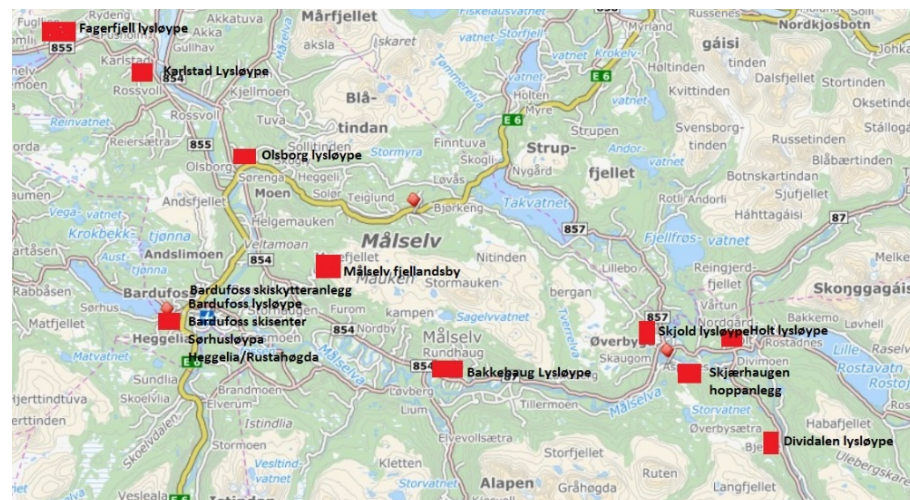
Navn	Type	Størrelse
Bardufoss storhall/ delanlegg friidrett	Friidrett	4 baner x 300 m
Moen friidrettsstadion	Friidrett	6 baner x 400 m

Kart over friidrettsanlegg i kommunen.

Vinteridretter:

Navn	Type	Lengde
Bakkehaug lysløype	Skiløype	5,50 km
Bardufoss lysløype	Skiløype	2,0 km
Bardufoss skisenter	Rulleskiløype	2,0 km
Bardufoss skisenter	Langrennsanlegg	20 km
Dividalen lysløype	Skiløype	2,2 km
Fagerfjell lysløype	Skiløype	2,0 km
Heggelia/Rustahøgda	Skiløype	2,50 km
Holt lysløype	Skiløype	3,50 km
Karlstad lysløype	Skiløype	3,0 km
Skjold	Skiløype	3,0 km
Olsborg	Skiløype	3,0 km
Sørhus	Langrennsanlegg	12,0 km
Bardufoss skisenter	Skiskytteranlegg	

Kart over vintersportsanlegg i kommunen.

7.9.7 Hopp

Vi har en operativ hoppbakke i kommunen og det er på Skjærhaugen i Øverbygd. Her er det flere bakker; K5, K10, K15, K25, K 40, K 65, flomlys og heis. I tilknytning til bakkene er det en langrennsløype på 1,6 km uten lys.

7.9.8 Alpint og snowboard

Målselv har ingen aktive lag eller foreninger som driver med alpint eller snowboard, men mange gjør nok dette som en uorganisert fritidsaktivitet i Målselv fjellandsby. Her er det bakker og heiser for stor og liten.

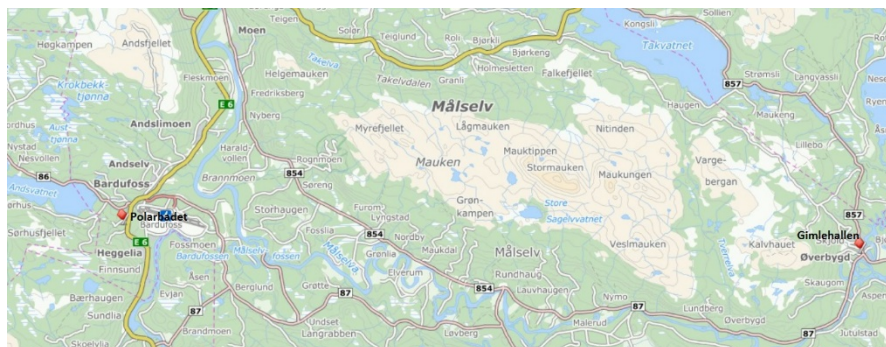
7.9.9 Svømming

Navn	Type	Lengde
Gimlehallen	Svømmebasseng	25 m
Polarbadet	Svømmebasseng	25 m

Polarbadet har stupeanlegg med 1 m stupebrett og 3 m stupetårn. I tillegg er det 12,5 meters terapibasseng som holder 34-35 grader. Polarbadet er passert 20 år og det er ønskelig med bedre tilrettelegging for funksjonshemmede. Rådet for funksjonshemmede har utarbeidet noen punkter som ville gjøre badet mer tilgjengelig for denne målgruppa.

Blant annet er det ønskelig med heis ved boblebadet, en ekstra handicapgarderobe, større handicapdusj og nye hånddusjer.

Svømmehallen i Gimlehallen har fått noe oppgradering de siste årene; nytt tak, nytt renseanlegg i bassenget, etterisolering, skifting av vegg og vinduer. Også her er det behov for tiltak for å øke brukervennligheten for funksjonshemmede. Rådet for funksjonshemmede har påpekt noen punkter som bør utbedres; handicaptoalett i svømmehall er fjernet og rommet brukes som lager. Dette bør tilbakeføres til godkjent handicaptoalett. Det bør være terskler inn og ut av dusjer slik at det er enklere å komme frem med rullestol. I tillegg må det være håndholdt dusj i hver garderobe.

Kart over svømmeanlegg i kommunen.

7.9.10 Kick-Boksing

Vi har ingen spesialanlegg for denne idretten. I Målselv, Øverbygd har en godt etablert kick-bokser klubb som har sine treninger og konkurranser i Gimlehallen. Kick-bokserne har gitt tilbakemeldinger om skadeproblematikk knyttet til gulvet i idrettshallen.

7.9.11 Taekwondo

Det eksisterer heller ingen spesialanlegg for taekwondo i kommunen. Målselv Taekwondoklubb har sine treninger i gymsalen på Fagerlidal skole. Det er begrenset kapasitet i Bardufosshallen og vanskelig å få treningene lagt til de tidene man ønsker, derfor er treningene lagt til Fagerlidal skole.

7.9.12 Hestesport

Nord Norsk hestesenter har stall og innendørs ridebane på 20 x 60 meter. I tillegg har de en utendørs ridebane på 24 x 70 meter. Midt Troms travlag har en 800 meters travbane i tilknytning til senteret.

Kart over hestesportsanlegg i kommunen.

7.9.13 Skyting/skyteanlegg

Skyttersporten har flere anlegg rundt i kommunen hvor man kan drive med både trening og konkurranse.

Sted	Type
Bardufoss sentralskytebane	skytebane 100 m og 200 m + innendørsbane
Bardufoss standplassbygg	Skytterhus
Bardufoss leirduebane	Leirduebane, viltmålbane
Bardufoss idrettspark	Skiskytteranlegg
Bjørnen idrettsanlegg	Skytebane 100 m, 300 m

Bjørnen skytterhus
Brannmoen leirduebane
Kirkesdalen skytebane

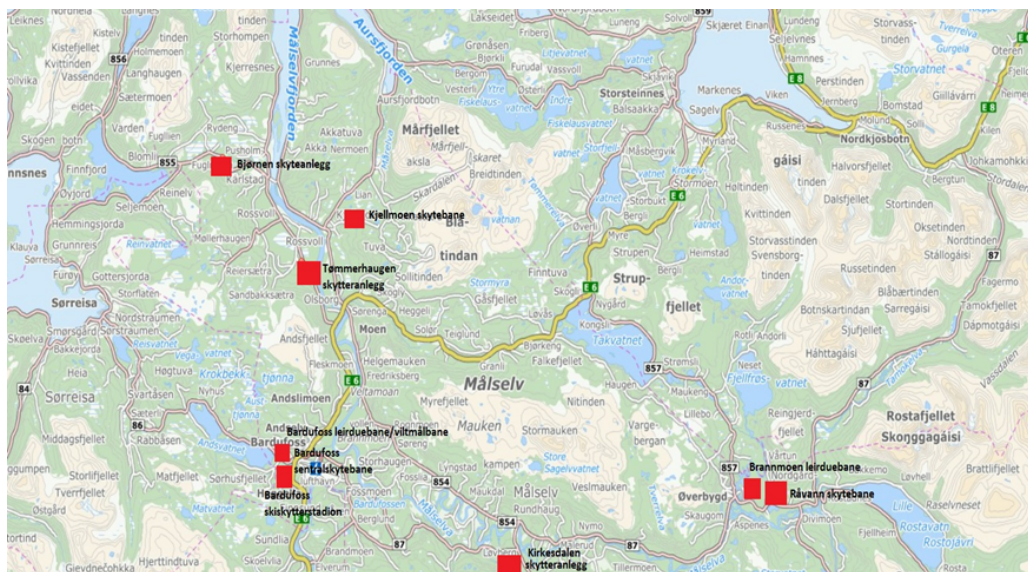
Kirkesdalen skytterhus
Kjellmoen Skytebane

Kjellmoen skytterhus
Råvann skytebane
Råvann skytterhus
Tømmerhaugen skytebane

Tømmerhaugen skytterhus

Skytterhus
Leirduebane
Skytebane 100 m, 200 m
Skytterhus
Skytebane 100 m, 200 m
Skytterhus
100 m, 200 m
Skytterhus
Skytebane 100 m, 200 m
Skytterhus

Kart over skyteanlegg i kommunen:

7.9.14 Klatrevegg

Vi har to innendørs klatrevegger i Målselv, den ene er i Istindportalen i Heggelia og den andre er i Gimlehallen i Øverbygd. I tillegg blir det i løpet av nærmeste framtid (2017/2018?) en klatrevegg i Bardufoss storhall.

7.9.15 Dans

Bardufoss storhall har en egen dansesal hvor Dans Målselv har sine treninger. Målselv Swingklubb benytter gymsalen på Fagerlidal til sin aktivitet.

7.9.16 Orientering

Det finnes orienteringskart over flere områder i kommunen, men noen av kartene burde nok vært oppdatert og reproduisert.

Sted	Type
Alapåsen	O-kart
Åsen	O-kart
Åsmo	O-kart
Bardufoss vgs	O-kart
Bardufoss vgs	Nærmiljøkart
Bardufosstun	O-kart
Bjønnerbergan	O-kart
Brorstad	O-kart
Diviåsen	O-kart
Jensberg	O-kart
Målsnes/Varto	O-kart
Mauklia	O-kart
Mauklia vest	O-kart
Mellebygd nord	O-kart
Møllerhaugen nord	O-kart
Nordgårdsåsen	O-kart

Nordmo	O-kart
Nymo	O-kart
Olsborgmoen	O-kart
Råvann	O-kart
Rostadaksla	O-kart
Rundhaug	O-kart
Sagbekkvannet	O-kart
Slåttåsen	O-kart
Sørhus	O-kart
Steinberget	O-kart
Vakkerhumpen	O-kart

7.10 Nærmiljøanlegg

Det er bygd flere nærmiljø rundt i kommunen i tilknytning til skoler eller boligfelt. Dette er anlegg som skal være med å tilrettelegge for barn og unges fysiske aktivitet i og utenfor skoletid. Det er verdt å merke seg at areal og anlegg for fysisk aktivitet gir høyere bruk når dette er tilgjengelig i nærmiljøene der hvor folk bor.

Sted	Type
Bjørkeng Oppvekstsenter	Ballbinge
Fagerlidal skole	Ballbinge
Mellebygd kultur og Oppvekstsenter	Ballbinge
Holt nærmiljøanlegg	Skileikbakke
Finnsund nærmiljøanlegg	Småanlegg
Heggelia nærmiljøanlegg?	?
Olsborg skole nærmiljøanlegg	Småanlegg?
Olsborgmoen nærmiljøanlegg	Småanlegg?
Øvre Troillunglia	Småanlegg

Karlstad skole

Utendørs
klatrevegg

7.11 Innmeldte behov nye anlegg

Vi ønsker i denne planen å synliggjøre de behov som foreligger. Det er sendt ut forespørsel til lag og foreninger om behov og planer på anleggsfronten. Dette er tilbakemeldingene:

Øverbygd IL – Garasje, kontor, lager – Jerven skistadion

Fagerlidal skole – Helårs K8 skolebakke, kuleløype for ski og sykkelkrossløype

Karlstad skole - Klatrevegg

Mellemygd IL – Løypenett fra Mellombygd kultur og oppvekstsenter til Mikalrommet

Målselv Jeger og fisk- Nytt klubbhus

Boif – i prioritert rekkefølge.

1. Rehabilitering 11'er-bane ute (kunstgress)
2. rehabilitering 7'er-bane ute (fra grus til kunstgress)
3. Etablering av treningsflate, ute (gress), gang- og sykkelvei og bilvei.

7.12 Idrettslag i Målselv

Disse lagene er tilknyttet Norges idrettsforbund (Tall hentet fra idrettsregistreringen i 2015):

Navn	An tall me dle m me r
Bardufoss Flyklubb Bardufoss Gymnastikk og Turnforening	20 25 0
Bardufoss og Omegn Idrettsforening (Fotball)	41 6 55

Bardufoss og Omegn Idrettsforening (Håndball)	92
Bardufoss og Omegn Idrettsforening (Ski)	26
Bardufoss Pistolklubb (Skyting)	23
Bardufoss Svømmeklubb (Svømming)	47
Dans Målselv	15
Hålogalandkuskene hestesportklubb (Ridning)	50
Mellemygd Idrettslag (Fotball)	16
Mellemygd Idrettslag (Ski)	2
Mellemygd orienteringslag	26
Midt Troms havpadleklubb (Padling)	28
Målselv Idrettslag (Fotball)	12
Målselv Idrettslag (Friidrett)	5
Målselv Idrettslag (Orientering)	63
Målselv Idrettslag (Ski)	12

Målselv Idrettslag (Ski)	36
Målselv Sportsskytterklubb (Skyting)	6
Målselv Swingklubb (Dans)	28
Målselv Taekwon-Do Klubb (Kampsport)	72
Målselvs Skiskyttere (Skiskyting)	83
Mårfjell IL (Fotball)	0
Troms fallskjermklubb (Luftsport)	11
Øverbygd Idrettslag (Fotball)	2
Øverbygd Idrettslag (Orientering)	47
Øverbygd Idrettslag (Ski)	5
Øverbygd Kickboxingklubb (Kickboksing)	19
Øverbygdhopp (Ski)	31
	3

Disse klubbene har idrettsskole for barn:

- Bardufoss og Omegn Idrettsforening

- Mellemygd Idrettslag
- Målselv Idrettslag
- Øverbygd Idrettslag
- Øverbygd Kickbokserklubb

7.13 Kommunens bidrag til idretten i Målselv

Kommunen er eier av areal, anlegg og flere bygninger som stimulerer til aktivitet. Dette er idrettshaller, gymsaler, forsamlingslokaler, kulturhus/samfunnshus, svømmehaller, tilrettelagte fiskeplasser, rasteplasser, kulturstier, uteområder og nærmiljøanlegg.

Det gis gratis halleie til treningsaktivitet for barn og unge under 19 år.

Kommunen bidrar til idrettsarrangementer enten gjennom økonomisk støtte eller arbeidskraft. Idrettsarrangement er ett av tre næringsfyrtårn i kommunen.

Kommunen vil gjennom sin rolle som planmyndighet og saksbehandler tilrettelegge for innbyggernes behov i forbindelse med idrett og fysisk aktivitet. Eksempler kan være samarbeid med Statens vegvesen om tilrettelegging for parkering og løyve til å kjøre opp skiløyper til allmenn ferdsel.

(Ballbinge ved Mellemygd kultur og oppvekstsenter)

8. FYSISK AKTIVITET

For å nå målene om 30/60 minutter daglig fysisk aktivitet må hverdagsaktiviteten økes. Et fokusområde bør være å tilrettelegge for aktivitet i nærområdet. Å tilrettelegge for anlegg for fysisk aktivitet inn i et "nærmiljøsender" vil være formålstjenlig. I dette ligger det å se på muligheter knyttet til eksisterende anlegg, institusjoner og skoler, og vurdere lavterskeltilbud som del av den fremtidige utviklingen av områdene. Det vil kunne supplere eksisterende anlegg og bidra til at fysisk aktivitet settes som fokusområde. For eksempel å tilrettelegge for turveier ut i fra boenheter for eldre og funksjonshemmede og bedring av tilgangen til, og sammenhengen mellom de forskjellige sti- og løypenettene.

Det ligger en utfordring i at barn og unge i dag er mindre aktive enn tidligere. Her er det også en utfordring i å motivere foreldre og foresatte til å satse mer på fysisk aktivitet. Selv om kommunen tilrettelegger for fysisk aktivitet med anlegg og områder, er det den enkelte som avgjør om man vil være fysisk aktiv. Det ligger et ansvar hos foreldrene at barna er fysisk aktiv.

I ungdomstiden er det en tendens at man faller fra den organiserte idretten. Det er viktig at ungdommene fortsetter å holde seg aktive selv om de ikke er med i den organiserte idretten. Tilrettelegging for egenorganisert aktivitet ved å etablere anlegg som er åpne for alle er viktig.

Samhandlingsreformen krever at kommunen i sterkere grad enn før fokuserer på å begrense og forebygge sykdom. Økt fysisk aktivitet kan være et virkemiddel i helsefremmede og forebyggende arbeid, i tillegg til at det reduserer risiko for utvikling av sykdommer og plager, som for

eksempel diabetes og muskel- og skjelettplager. En nedgang i forekomsten av disse, vil gi samfunnsøkonomisk gevinst.

Norske anbefalinger for fysisk aktivitet:

Om alle får 10 minutter mer daglig fysisk aktivitet vil om lag halve befolkningen møte de nasjonale anbefalingene.

Barn og unge:

Minimum 60 minutter fysisk aktivitet hver dag, alternativt fordelt utover uken.

Voksne og eldre

Minimum 150 minutter med moderat intensitet per uke eller minimum 75 minutter med høy intensitet per uke.

Kilde: Helsedirektoratet 2014

8.1 Mål innen fysisk aktivitet

Skape et Målselvsamfunn som er helsefremmende, inkluderende og anerkjennende med aktive og robuste innbyggere.

8.2 Tiltak

- Ha fokus på nærmiljøanlegg rundt skolene, slik at fysisk aktivitet kan drives i henhold til læreplaner.
- Ta hensyn til brukernes ønsker under planlegging av aktivitet og anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Etablere anlegg i nærhet til boligområder, skoler og barnehager (nærmiljøområder).
- Legge til rette for fysisk aktivitet i hverdagen, eksempel gang og sykkelveier fra skole, barnehage, arbeid eller fritidsaktiviteter.
- Investere i nærmiljøanlegg som ungdommen vil bruke, eksempler er skatebane, bmx-bane og basketballbane.
- Kunngjøre aktivitetstilbud som finnes i kommunen.

8.3 TILRETTELEGGING FOR ALLE

For at kommunen og frivillige lag og foreninger skal kunne tilrettelegge for fysisk aktivitet er det viktig at man spiller på lag med de ulike målgruppene og vet hva de ønsker. Flere gang ser man eksempler på at noen bestemmer noe ut i fra hva man tror vil være bra, men som ikke treffer målgruppa slik det var tenkt. I arbeidet med denne planen har man involvert ulike brukergrupper for å få deres uttalelser og meninger. Det er det viktig at dette blir tatt i betraktning når man planlegger og vurderer aktivitets- og anleggssituasjonen.

8.4 Barn og unge

Barn og ungdom anbefales å være i aktivitet minst 60 minutter hver dag, og aktiviteten bør ha både moderat og høy intensitet. Det store flertallet av norske barn er med i norsk idrett på et eller annet tidspunkt, og mange deltar i flere idretter. Allikevel er det også mange som ikke er med i den organiserte idretten og en stor del av de som er med faller fra i tenårene.

Kommunen har et særlig ansvar for medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging for å kunne delta, herunder barn og unge. I arbeidet med denne planen har vi hatt workshop med Barne- og ungdomsrådet i kommunen (Som nå er omgjort til MUR, Målselv ungdomsråd) og vi har vært på skolebesøk og snakket med elever for å

høre deres ønsker i forhold til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i sitt nærmiljø. Her er ønskene:

«Er det noe som kunne vært tilrettelagt bedre slik at man hadde fått flere barn- og unge i aktivitet i deres nærmiljø?»

Mellombygd:

- Bedre grusbane
- Bedre gressbane
- Lys i lysløypa
- Skøytebane
- Basseng
- Organisert innebandy

Olsborg:

- Basseng
- Turn
- Håndballag
- Skatepark
- Basketbane
- Ny gymsal Olsborg
- Basketballag

Bardufoss:

- Ny grusbane i Heggelia (utenfor militærområdet)
- Badminton-/tennislag

- Innebandylag
- Nytt dekke og bedre dusjer i Bardufosshallen
- Utendørs basketbane
- Curlinganlegg
- Skøytebane
- Tennisbane

Øverbygd:

- Nytt gulv i Gimlehallen og nye garderober
- Turnforening i Øverbygd med flere turnapparater (Skranke og springbrett)
- Aktivitetspark med ulike apparater
- Pusse opp Gimlehallen
- Flere frilufts camper
- Lovlig skuterkjøring
- En fin Gimlehall med mere ressurser inni
- Flere lekeapparater på skolen
- Dansegruppe
- Hoppepute
- Styrkerom
- Stupebrett i Gimlehallen
- Ringer i Gimlehallen
- Større svømmehall
- Lengre gang og sykkelsti
- Få 3 m og 5 m stupetårn i Gimlehallen
- Ishall
- Dypere basseng
- Mer utstyr til bassenget og Gimlehallen

- Slalombakke i Mauken
- Skatepark
- Et sted å være sammen med venner
- Trampolineland/hall
- En lekepark ved eldresenteret
- Asfalt i Dividalen så man kan sykle på en bedre og tryggere vei
- Skiløyper uten å måtte ferdes over veier og en ordentlig stadion.

Generelt:

- Snøballblikker
- Brygge ved elva
- Flere og bedre merka turstier
- Sykkelsti i lysløypa
- Ridestier
- Flere småhytter rundt til ski/turløyper
- Mer utleie av små robåter for bruk til fiskeing
- Flere muligheter for padling (kano og kajakk)
- Toppturer
- Sykkelplasser
- Utleie av kano i utstyrsbanken
- Skuterløyper
- Motorcrossbaner
- Fiskeplasser Målsneskaia
- Dansesaler med speil rundt om i kommunen
- Skuterpark
- Ny gymsal
- Mer kunnskap om hvor det er turløyper
- Volleyballbane

- Skidag på skolen
- Organiserte turer
- Arrangerte fisketurer med båt (Målsnes)

8.5 Eldre

Vi vil som tallene i befolkningsutviklingen viser, de kommende år få en økning i antall eldre i kommunen. Vi vet at det er svært viktig å være i fysisk aktivitet også når man blir eldre. Det er en viktig kilde for livskvalitet, overskudd, selvhjelpenhet i hverdagen og god helse. Helsegevinsten av fysisk aktivitet er stort sett den samme for eldre mennesker som for de øvrige aldersgruppene. Antallet år uten nedsatt funksjon er flere hos personer som holder seg aktive, og mye tyder på at kroniske sykdommer knyttet til aldringsprosessen delvis skyldes fysisk inaktivitet i større grad enn selve aldringsprosessen.

Når vi skal tilrettelegge for fysisk aktivitet i kommunen er det derfor viktig å tenke på denne målgruppen også. Når turveier bygges kan vi sette opp hvilebenker slik at man kan sette seg ned innimellom dersom man er dårlig til bens. Kanskje kan vi få satt opp benker etter gangveiene. Tilbakemeldingene fra Eldrerådet i kommunen er at det er for få tilbud til eldre når det kommer til fysisk aktivitet og de har følgende forslag til kommunen hvordan man kan få flere eldre i aktivitet:

- Aktivitetsleder på sykehjemmene
- Aktivitører
- Bedre info om tilbudene som finnes
- Sett opp transport til tilbudene

- Ikke bare brosjyrer om toppturer, men folk man kan gå turene sammen med
- Stille lokaler og skyss til rådighet
- Moderasjon på treningssenter
- Aktivitetstjeneste frivillige organisasjoner
- Organisering av utedager

8.6 Funksjonshemmedes idrettsdeltakelse og fysiske aktivitet

Visjonen for statlig idrettspolitik er idrett og fysisk aktivitet for alle. Fysisk aktivitet kan være særlig viktig for personer med nedsatt funksjonsevne. Idrett og fysisk aktivitet kan også være av stor betydning som arena for sosialisering og allmenn ferdighetsutvikling. Likevel tyder det på at funksjonshemmede i mindre grad enn funksjonsfriske deltar i idretten. I Målselv er det registrert 2 funksjonshemmede i den organiserte idretten.

Fysiske barrierer for funksjonshemmedes deltakelse i aktivitet i fritid, skole og idrett generelt er blant annet:

- Mangel på informasjon om tilbud
- Mangel på tilbud/kartlegging av hvilke tilbud som er tilrettelagt for funksjonshemmede
- Mangel på hjelpemidler
- Anlegg er ikke tilrettelagt godt nok

Den beste tilpasningen for å tilrettelegge for alle er å bygge anleggene universelle slik at enhver kan møte opp og delta etter sine forutsetninger på de aktivitetene som finnes i Målselv. Eksisterende anlegg bør derfor kartlegges opp mot universell utforming. Dette er noe Rådet for likestilling av funksjonshemmede har begynt med. Alle nye anlegg som bygges i dag har krav om universell utforming, dette gjelder også ved rehabilitering av eldre anlegg.

Tiltak som kan bidra til mer fysisk aktivitet for målgruppa:

- Fokus på universell utforming ved rehabilitering og bygging av anlegg
- Samarbeid med lag og foreninger om økt fokus på idrettsdeltakelse for funksjonshemmede
- Bedre informasjon om hvilke tilbud man har som funksjonshemmet
- Turløyper (gjerne med fiskeplasser) som er tilrettelagt for funksjonshemmede.
- Tilpassede treninger/Aktivitetsgruppe
- Mer ressurser på boligene med noen som er dedikert til å aktivisere

8.7 Integrasjon av mindreårige flyktninger og innvandrere

Integrasjon er et begrep som handler om å bli en del av et samfunn. Det omfatter å ha utdanning og jobb, men også om å få delta i politiske prosesser og i sivilsamfunnet. Idretts og friluftaktiviteter er en stor del av det norske samfunnet i dag, og gjennom deltakelse i disse aktivitetene

kan innvandrere og etniske minoriteter få en tilhørighet i lokalsamfunnet og i et lokalt fellesskap. Dette er arenaer der mennesker fra ulike samfunnslag kan møtes, være likeverdige og bli kjent på tvers av sosiale skillelinjer som finnes ellers i samfunnet.

I Målselv er det som andre steder i Norge variasjon i hvorvidt flyktninger og innvandrere deltar i den organiserte aktiviteten. Tilbakemeldingene fra mottakene på eventuelle «hinder» eller utfordringer er:

- Avstand fra boenheten til aktiviteten er en utfordring for beboerne da de sjeldent har førerkort og bil. På mottaket er man kun på arbeid mellom 08:00 – 15:30. Dette løser seg innimellom med at de får samkjøre med noen i nabolaget som er på samme aktivitet.
- Det kan være utfordrende for noen å delta fast på aktiviteter over tid, de faller i fra og motivasjonen er varierende i en krevende hverdag.

Tilbakemeldingene er at det som fungerer bra er lavterskeltilbud som ikke krever for mye av hverken barna eller foreldrene (dugnader o.l.) og helst sammen med andre lokale barn, det kan for eksempel være enkle uteaktiviteter lagt opp etter årstiden o.l.

Mottaket for enslige mindreårige i Øverbygd har gitt tilbakemelding på at ungdommene her oppe er blitt spesielt godt mottatt av lag og foreninger i bygda.

8.8 Frisklivsresepten

Frisklivsresepten er et tilbud om hjelp til endring av levevaner for å forebygge og behandle en rekke sykdommer og tilstander hvor endring av livsstil kan påvirke forløpet i positiv retning. Frisklivsresept-perioden går over tre måneder og består av en helsesamtale med fokus på å kartlegge muligheter og motivasjon samt å utarbeide mål og en plan for livsstilsendring. Tema vil være fysisk aktivitet, kosthold, søvn og eventuelt tobakksvaner. Dette følges opp med en ny helsesamtale ved periodens slutt. Ved behov er det også en oppfølgingssamtale underveis. Det gis også tilbud om lavterskel fysisk aktivitet i gruppe to ganger i uka, samt at det gis tilbud om temakurs innenfor kosthold, fysisk aktivitet. (Kurs kjøres etter behov når det er nok påmeldte.)

Frisklivsresept kan skrives ut av lege, fysioterapeut, annet helsepersonell eller NAV. Personer kan også selv ta kontakt.

E-post: frisklivssentralen@malselv.kommune.no

8.9 FYSAK

Målselv har vært FYSAK-kommune siden 2003. FYSAK: handler om fysisk aktivitet – og det handler om systematisk bruk av fysisk aktivitet i forebyggende og helsefremmende arbeid.

FYSAK Målselv er ei arbeidsgruppe med personer fra ulike geografiske områder i kommunen. Målet er å legge til rette for lavterskel fysisk aktivitet dvs. aktiviteter som ikke krever spesielle ferdigheter, som ikke krever spesielt utstyr og som ikke er spesielt dyrt.

Siden 2006 har FYSAK drevet ”Til topps i Målselv” som er et tur trim-opplegg hvor man kan registrere seg og samle turer for å få premie. Det er et godt samarbeid med ulike ildsjeler rundt omkring i bygda for å få dette til. De er løypevaktmestere som står for merking av turløypene, legger ut kode o.l.

FYSAK har hatt diverse tiltak opp igjennom årene. Det er tiltak som det har blitt søkt midler til fra fylkeskommunen. Her kan nevnes gruppeaktivitet, kurs i skiteknikk, bassengtrim, stavgang lederkurs o.l Disse midlene er nå forbeholdt lag/foreninger, så pr 2016 er det driften av «Til topps i Målselv» som er hovedaktiviteten. I 2016 var det 40 merka turmål av ulik vanskelighetsgrad spredt rundt omkring i kommunen.

9. FRILUFTSLIV

Målselv er en fantastisk kommune når det gjelder friluftsliv. Her har man fjell og fjord, skog og vidder og elv og vann. Man har frivillige lag og foreninger som legger til rette for at man skal komme seg ut og som tilbyr enkle, lavintensive aktiviteter. Allikevel kan det være behov for tiltak for å få enda flere til å benytte seg av mulighetene vi har i kommunen.

9.1 Mål innen friluftsliv i Målselv

Tilrettelegging for friluftsliv skaper bolyst, folkehelse og trivsel i Målselv kommune.

9.2 Tiltak

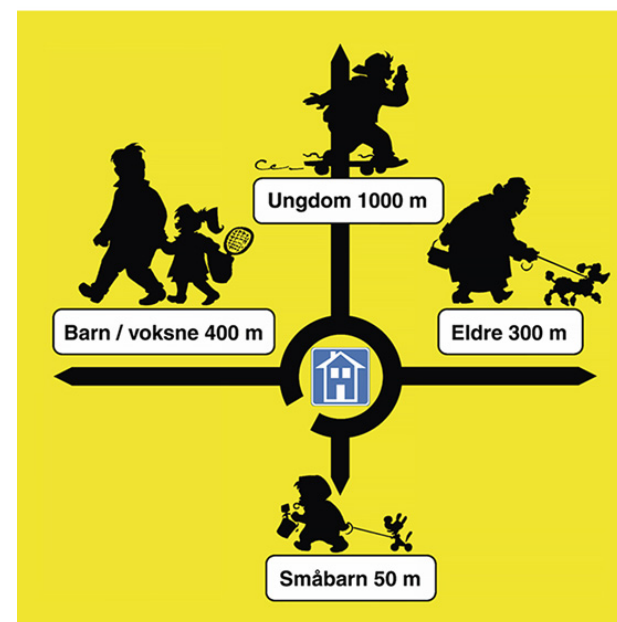
Målselv kommune skal:

- Bidra til gode vilkår for uorganisert aktivitet gjennom blant annet løypekjøring, stier, turområder, nærmiljøanlegg osv.
- Synliggjøre mulighetene for et aktivt liv i markedsføring av kommunen.
- Markedsføre friluftslivet/bekjentgjøre mulighetene (slik at flere vet om mulighetene vi har rundt oss).
- Legge til rette for turgåing gjennom skilting og merking av toppturer og stier.
- Ivareta grunnlaget for tradisjonelt friluftsliv.

Flere studier har vist at avstand fra bolig til tur- og rekreasjonsområder har stor betydning for aktivitetsnivået. Skal friluftsområder brukes aktivt må disse finnes innenfor en avstand på 50–1000 meter fra der folk bor. Grøntområder svært nær boligen er det som brukes markant mest av barn og unge. De fleste 5–6 åringer oppholder seg mindre enn 100 meter fra egen inngangsdør, og opp til 8-års alder er aksjonsradiusen for de fleste barn mindre enn 200 meter fra hjemmet. Også ungdommer holder seg nær bostedet. Mer enn halvparten av 13–16 åringer oppholder seg under 300 meter fra boligen. Også for voksne og eldre er natur i nærmiljøet svært viktig for jevnlig naturkontakt. Særlig eldres aktivitet er sterkt knyttet til nærmiljøet, og mange eldre har en aksjonsradius på kun ca. 300 meter fra hjemmet. Eldre og andre som har fast eller midlertidig bosted i institusjon har ofte ytterligere begrenset aksjonsradius, og behov for tilpasset uteareal i tilknytning til institusjonen.

Figuren viser ulike gruppers aksjonsradius til fots på ti minutter, og illustrerer behovet for differensiert planlegging og særlig hensyntagen til enkelte grupper.

Per i dag mangler en stor del av

befolkningen i Norge god tilgang på attraktive områder for friluftslivsaktivitet i hverdagen. Regjeringen mener at alle bør ha tilgang til grøntområder for opphold og ferdsel i nærheten av sin bolig.¹

I Målselv er flere områder godt tilrettelagt for friluftsliv, men det er stort potensiale for en videre utvikling slik at innbyggernes muligheter for et aktivt friluftsliv økes. Det skal derfor satses videre på et variert tilbud av fysisk tilrettelagte og tilgjengelige friluftslivsområder.

9.3 Frilufsorganisasjoner i Målselv

Navn	Antall medlemmer
Målselv jeger og fiskeforening (Tall pr 01.11.16)	309
Øverbygd jeger og fiskeforening (Tall pr 01.11.16)	86
Midt-Troms havpadleklubb	30-40
Barnas Turlag Målselv	53
Den norske turistforening (Målselv)	257 (inkl. Barnas turlag)

Midt- Troms friluftsråd

Formålet med friluftsrådet er å arbeide for økt forståelse for friluftslivets betydning, bedre friluftskultur og utbredelse av friluftslivet. Friluftsrådet skal også arbeide for å sikre og utvikle regionens friluftsmuligheter.

Fysisk aktivitet og naturopplevelser er en viktig faktor for god folkehelse. Det er viktig å stimulere og motivere til fysiskaktivitet med tanke på god folkehelse i befolkningen. Tilrettelegging for turer i skog og mark og andre lavterskel aktiviteter er ett sentralt virkemiddel.

Målselv kommune har et nært og godt samarbeid med friluftsrådet på flere områder. Blant annet kan det nevnes Friluftsskoler og friluftscamper for ulike aldersgrupper til ulike tider på året og turskiltprosjektet. Midt-Troms Friluftsråd har i samarbeid med FYSAK Målselv skiltet og merket en del stier og løyper. Pr. januar 2017 er følgende løyper skilta og merka: Ruten, Skjeggefjellet, Kalvhauet, Totindan, Habafjellet, Maristadskaret og Rostakulen. Dette arbeidet vil fortsette og vil gjøre enda flere turer kjent og tilgjengelig.

Midt - Troms friluftsråd har kjøpt inn en god del utstyr som kan lånes av skoler, barnehager, andre institusjoner, organisasjoner og privatpersoner i Midt- Troms. Informasjon om friluftsrådet finner man på

www.midt-troms.no

¹ Meld. St. 18 (2015–2016)

Friluftsliv — Natur som kilde til helse og livskvalitet

9.4 Kommunens bidrag til friluftslivet i Målselv

Kommunen bidrar årlig med midler til Midt-Troms Friluftsråd slik at det kan etableres friluftstilbud i regionen, vi har også et godt samarbeid innenfor flere områder.

Kommunen bidrar også med litt midler til løypelag som foretar enkel merking og rydding av viktige turløyper.

På kommunehuset og på Brannstasjonen i Øverbygd har kommunen en utstyrsbank med diverse sports- og friluftslivsutstyr som kan leies gratis. Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet har støttet etableringen med prosjektmidler og dette skal være med på å gi alle barn og unge tilgang til utstyr.

Målselv kommune er eier av de 2 statlige sikrede friluftsområdene Målsnes båtutsett og Vika fiskeplass som er tilrettelagt for funksjonshemmede. Disse områdene er kjøpt for å sikre allmennhetens tilgang til arealene. I tillegg er det en fiskeplass i Dividalen som også er tilrettelagt for rullestolbrukere.

*Helse, rikdom og
glede rommes i det
ene ordet;
Friluftsliv*

*Mikkjel Fønhus
(1894-1973)*

9.5 Oversikt over kommunens friluftsanlegg

Målselv har mange områder som er mer eller mindre tilrettelagt for friluftsliv. En del av dem er registrert i anleggsregisteret. Kriteriet for at de skal være registrert i anleggsregisteret er at det er gjort spesielle tilretteleggingstiltak på stedet. Disse tiltakene er ofte knyttet til offentlige tilskuddsordninger. Reelt sett vil det nok derfor være langt flere tilrettelagte områder for friluftsliv enn det som står i anleggsregisteret.

Sted	Type anlegg	Eier
Anjavasshytta	Overnattingshytte	Den Norske Turistforening
Benelvdalen skihytte (Lagshytta)	Dagsturhytte	Øverbygd Idrettslag
Dærtahyttene	Overnattingshytte	Den Norske Turistforening

Dividalshytta
Fagerlidal-Andsfjellet tursti
Karlstad-skihytta

Rostahytta
Rostahytta 3
Sætra-Andsfjellet tursti
Sætra-Møllerhaugen tursti

Steinberget syd tursti
Steinberget, tursti
Tursti Frihetsli-Dærtahytta
Tursti Frihetsli-Dividalshytta
Tursti Frihetsli-Voumahytta

Tursti Møllerhaugen-Vakkerhumpen
Tursti Skihytta-Simlevann
Tursti skytebanen-Vakkerhumpen

Overnattingshytte	Den Norske Turistforening
Tursti	Målselv Kommune
Tursti	Målselv Kommune
Overnattingshytte	Den Norske Turistforening
Overnattingshytte	Den Norske Turistforening
Tursti	Målselv kommune
Tursti	Målselv kommune
Tursti	Krokbekken Vel
Tursti	Krokbekken Vel
Tursti	Den Norske Turistforening
Tursti	Den Norske Turistforening
Tursti	Den Norske Turistforening
Tursti	Målselv kommune
Tursti	Målselv kommune
Tursti	Målselv kommune

Tursti Sundlia-Sagbekkvatnet	Tursti	Målselv kommune
Tursti Vakkerhumpen-Simlevann	Tursti	Målselv kommune
Tursti-Tverrelvmo-Rostadhytta	Tursti	Den Norske Turistforening
Vuomahyttene	Overnattingshytte	Den Norske Turistforening
Målsneshytta	Tur- og overnattingshytte	Målselv jeger- og fiskeforening
Tursti Korris/Samfunnshuset	Tursti med gapahuk	BL Samhold
Målsnes-Varto Samfunnshuset Målsnes-Aursfjell	Tursti	BL Samhold

9.6 Oversikt over turløyper/turstier

Målselv kommune har veldig mange fine og gode turløyper og turstier.

På www.telltur.no finner man en fin oversikt over disse turene.

På www.ut.no og på <https://troms.dnt.no/> (Troms Turlag) finnes det forslag til fjellturer og overnatting i Indre Troms.

I helgene i skisesongen kjøres det løyper i områdene:

- Karlstad/Reinelv/Møllerhaugen/Sørreisa/Bardufoss
- Bardufoss/Sundlifjellet/Kampenhytta
- Lagshytta i Øverbygd fra Diviåsen og fra Skjeggstadbrua
- Hilbertsetra

I tillegg har Målselv fjellandsby ei turløype på 17,3 km som kjøres fra fjellandsbyen og til Helgemauken.

Det finnes også mange nærtrimkasser som stimulerer til aktivitet både sommer og vinter. Initiativ til nærtrimkasser er både i regi av privatpersoner og lag/foreninger. Mange av disse trimkassene har stor trafikk.

9.6.1 Isfiskeløyper

Det er to isfiskeløyper i kommunen som er tilrettelagt for scooter, begge er i Dividalen:

- Fra P-plass ved Høgskardhus gjennom Høgskardet til samløp av elvene fra Sandelvvannet og indre Lappskardvatnet.
- Fra Svalheim til Moska.

Løypene tillates brukt f.o.m 15. februar t.o.m 4. mai. Kommunen har ansvaret for å stenge løypa tidligere dersom forholdene tilsier det. Nedtaking av merker skal være avsluttet innen sluttdato. Kommunen bekjentgjør åpningen av løypene når kommunen har godkjent løypemerkinga.

9.6.2 Stiprosjekt

Etter vedtak i sak 66/16 i Formannskapet i Målselv kommune den 25/5-2016, ble det satt av kr 100 000 til forsterking av turstiprosjektet og tilrettelegging for friluftsliv i nærmiljøet i kommunen. Disse midlene er fordelt til tiltak mellom Midt-Troms friluftsråd og Målselv kommune.

Målet er å utvikle Elveparken mellom Bardufoss sentrum og Rustahøgda ytterligere. I tillegg skal områdene i bakkant av bebyggelsen fra Heggelia via Andselv og til Andslimoen kartlegges som friluftsområde hvor man ser på muligheter for enkelt tilrettelegging for å øke attraktivitet og bruk av områdene.

Ønskede effekter:

- Turmål gjøres tilgjengelig for flere
- Brukere veiledes til å finne turmål basert på egne forutsetninger
- Standardisert merking

- Styring av ferdsel
- Naturvennlig tilrettelegging
- Velferdstiltak for innbyggere og tilreisende til det beste for folkehelsa
- Bidra til økt kjennskap til områdene
- Sikre gjennomgående samarbeid om områdene
- Skape økt entusiasme for nærfriluftslivet omkring Bardufoss sommer som vinter
- Trygghet – ”våg å ta i bruk dine nærområder”. Nye grupper inn i friluftslivet

Kartlegging med anbefalinger skal være ferdig i løpet av 2017.

9.7 Friluftskartlegging

Målselv kommune har under utarbeidelse en kartlegging og verdisetting av viktige friluftsområder i kommunen. Dette arbeidet ble startet for noen år siden, men ikke fullført. Nå er arbeidet gjenopptatt og skal være ferdig til i September. Arbeidsgruppa som er nedsatt av plan- og næringsutvalget og som skal jobbe med dette er:

Espen Prestbakmo, Midt Troms Friluftsråd

Thomas Haugland, Troms fylkeskommune

Frode Løwø, Målselv kommune

Monica Stenbakken, Målselv kommune

Anneli Anfeltmo, Målselv kommune

Inger Sætherhaug, Målselv kommune/FYSAK

Øvre ressurspersoner som representerer ulike deler av kommunen.

Formålet er å utarbeide et temakart med tilhørende verdisetting etter Direktoratet for naturforvaltning sin veileder for friluftskartlegging. Friluftskartleggingen er et godt verktøy for å vurdere friluftinteressene i areal- og dispensasjonssaker og i andre sammenhenger. Sammen med andre temakartlegginger gir dette en god oversikt over viktige ressurser i kommunen.

9.8 Behov for nye friluftslivsanlegg

Når det gjelder behov for nye friluftslivsanlegg så kunne lista vært lang. I denne omgang er det tatt utgangspunkt i de anleggene som ligger på uprioritert plass i handlingsprogrammet for 2017-2020. I tillegg bør det legges vekt på å utarbeide en samlet sti/løypeplan for kommunen med oversikt over løyper og eventuelle behov for tilrettelegging.

Anlegg	Ansvarlig
Elveparken Andselv-Rustahøgda	Målselv kommune
Kulturst/natursti Skakteråsen, med informasjon, utkikkspunkt, kvileplasser med bord , benker, informasjon.	Styret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde
Dagsturhytte/undervisningsbygg	Styret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde

Merking av skiløype Skaktermoen-veienden.	Styret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde
Turveg Trollhaugen - Kulpan	Nerbygda vel
Utvikling av turveier Andslimoen-Andselv-Rustahøgda-Heggelia	Målselv kommune

9.9 Rehabiliteringsbehov friluftsanlegg

Det er behov for rehabilitering på en del av friluftsanleggene i kommunen også. Det er ikke utarbeidet en fullstendig oversikt over hvilke behov som foreligger. Det vil bli foretatt noen utbedringer ved båtutsettet på Målsnes og ny bru på stien «fra foss til foss» i løpet av 2017/2018.

9.10 Sikring av friluftsområder

Statlig sikring av friluftsområder brukes i første rekke i områder der allmennhetens bruk overstiger det grunneier i henhold til friluftsløven og allemannsretten må akseptere, og i områder der det er behov for fysiske tiltak for å ivareta områdets naturkvaliteter og legge til rette for bruk. Behovet for sikring er ofte størst i og i nærheten av byer og tettsteder, der presset på arealbruken er spesielt sterkt. Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i kommunen vil bidra til å avdekke eventuelle konkrete områder som er aktuelle for statlig sikring.

Ved statlig sikring av friluftsområder forplikter

kommune/interkommunalt friluftsråd seg til å ivareta drifts- og tilsynsansvaret for områdene.

Som tidligere nevnt har Målselv i dag 2 statlig sikrede friluftsområder.

1. Vika

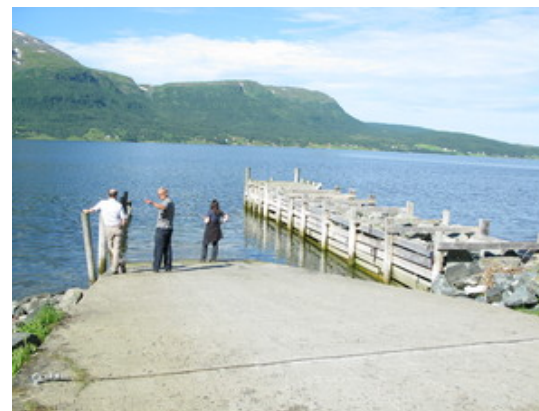
Vika på Målsneset har et areal på ett dekar. Fiskeplassen ligger fint til i utløpet av Målselva. I tillegg til å fiske er det mulig å bruke flytebrygga som kai for å gå om bord på båter. Det er toalett og overbygd sitteplass på stedet. Fiskeplassen er merket fra veien. Sikringsår 1987. Det kreves fiskekort for å fiske på området.

2. Målsnes friluftsområde (Målsnes båtutsett)

Målsnes friluftsområde ligger lengre ut på Målsneset enn Vika. Det har et areal på ett dekar og omfatter en båtutsettingsplass med molo. Ved

utsettet er det et servicehus med toalett. Området driftes av den lokale båteierforeningen. Sikringsår 1990.

10. SPILLEMIDLER

Spillemidlene er Statens viktigste virkemiddel for å få økt aktivitet hos innbyggerne. Deler av overskuddet av tippemidlene; spillemidlene, fordeles omtrent 50/50 til aktivitet og anlegg. Aktivitetsmidlene fordeles til Norges idrettsforbund (NIF) og dets aktiviteter. Anleggsmidler går til kommunens finansiering av anlegg for idrett og friluftsliv. For den enkelte kommune har disse midlene stor betydning som medfinansiering for idrettsanlegg. Spillemiddelordningen omfatter ikke sikring av friluftsområder eller turparkering. Man kan maksimalt søke om inntil 1/3 av totalkostnad i spillemidler. Større anlegg har egne satser.

Det er ikke gitt at alle anleggstyper «skal ha» spillemidler –det skal være anlegg som harmonerer med aktivitetsprofil mm. Anleggseier som har mottatt spillemidler plikter å holde anlegget åpent for allmenn idrettslig aktivitet i 30 år fra ferdigstillelse av anlegget. Kravet gjelder både ved nybygg og rehabilitering. Det er et prinsipp at spillemidlene ikke skal danne grunnlag for fortjenestebaserte eierformer.

Fylkeskommunene er delegert ansvar fra Kulturdepartementet (KUD) til å fordele spillemidler i eget fylke etter søknad. Det er utarbeidet egne tildelingskriterier som fylkeskommunen skal forholde seg til. Kommunene fremmer årlig søknader på vegne av idrettsklubber og egen kommune til fylkeskommunen. Dette er søknader som gjelder nærmiljøanlegg og ordinære anlegg (idretts- og friluftsanlegg, samt rehabilitering av anlegg). Disse søknadene prioriteres og fremmes parallelt som del av kommunens handlingsprogram ved årlig budsjettbehandling. Søknadene oversendes til fylkeskommunen i etterkant.

For å komme i betraktning av spillemiddeltilskudd, må søknad forhåndsgodkjennes av kommunen, samt at anlegget må inngå i gjeldende kommunedelplan idrett og friluftsliv.

Fra og med år 2000 er deler av spillemidlene til idrettsformål, øremerket lokale idrettslags arbeid for barn og unge, 6-19 år (LAM – lokale aktivitetsmidler). Dette er en ordning som i sin helhet tilfaller lokalnivået i norsk idrett.

11. Andre finansieringsløsninger

Det er flere mulige finansieringsløsninger som kan bidra til å skape mer aktivitet og flere anlegg:

- Kulturdepartementet via fylkeskommuner: Statlige Spillemidler
- Miljøverndepartementet, via fylkeskommuner: Post 1420.78 (aktivitet og tilrettelegging i statlig sikrede friluftsområder).
- Gjensidigestiftelsen: Stiftelsen skal gjennom gaveutdelinger fremme trygghet, helse og andre allmennnyttige formål innenfor stiftelsens grunnverdier: Forebyggende – Utviklende – Aktivitetsskapende – Samfunnsbyggende.
- På nettsiden til Troms fylkeskommune www.tromsfylke.no
- Midt-Troms Friluftsråd www.midt-troms.no/friluftsrad
- www.legathandboken.no

12. ANSVARSINSTITUSJONER INNEN IDRETT OG FRILUFTSLIV

12.1 Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité er med sine vel 2,0 mill. medlemskap, landets klart største frivillige organisasjon (2008). Ca. 761 000 barn og unge i alderen 6-19 år har registrerte medlemskap i idretten (2008). Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, har utformet eget idrettspolitisk dokument for tingperioden 2007- 2011.

12.2 Særforbund

NIF har 56 særforbund (2008). De 5 største særforbundene utgjør til sammen 43,6 prosent av den totale medlemsmassen av aktive i norsk idrett. Disse største forbundene representerer følgende idretter i 2008: fotball, ski, bedriftsidrett, golf og håndball.

12.3 Troms Idrettskrets

Troms idrettskrets er et felles organ for alle idrettslag, idrettsråd og særkretser tilsluttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité i Troms og Svalbard.

Idrettskretsen har hovedansvaret for kompetanse i fleridrettslagene, lovspørsmål og regler, kurs innen fellesidrettslige tema, opprettelse av idrettsråd, godkjenning av idrettskoler, opprettelse og nedleggelse av idrettslag og en rekke tema som all idrett nyter godt av.

Administrasjonen i Troms idrettskrets er lokalisert ved Alfheim.

12.4 Målselv Idrettsråd

Idrettsrådet består av alle idrettslagene i kommunen som er medlemmer av NIF. Alle kommuner med flere enn tre idrettslag skal ifølge NIFs lovverk ha et idrettsråd. Idrettsrådet skal arbeide for best mulige forhold for idretten i kommunen. Idrettsrådet skal være en arena for samarbeid mellom lagene, idrettskretsen og de kommunale myndigheter.

Idrettsrådets oppgaver er blant annet å formidle idrettslagenes anleggsbehov til kommunale myndigheter, og å fordele tilskuddene til "Lokale aktivitetsmidler" (LAM).

12.5 Kulturdepartementet (KUD) v/idrettsavdelingen

Dette departementet v/idrettsavdelingen har det overordnede ansvaret for forvaltningen av overskuddet fra Norsk Tipping til idretts-, frilufts-, og nærmiljøanleggformål. Øverste organ i forhold til utforming av statlig idrettspolitikk.

12.6 Troms Fylkeskommune

Fylkeskommunen har en egen avdeling for folkehelse, idrett og friluftsliv. Avdelingens oppgaver er:

- Koordinering av fylkeskommunens folkehelsearbeid i henhold til lov om folkehelse, herunder oversikt over helsetilstanden i fylket
- Råd- og veiledning til kommuner og frivillige organisasjoner
- Kompetansehevingstiltak for kommuner og frivillige organisasjoner
- Utviklingsarbeid innenfor fagområdene
- Forvaltning av tilskudd til ulike friluftslivs- og vilttiltak

- Forvaltning av spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet og til kulturbygg
- Samarbeid med lokale og regionale aktører og nasjonale myndigheter innenfor fagområdene
- Utvikling og oppfølging av regionale planer innenfor fagområdene

13. HANDLINGSPROGRAMMET

Handlingsprogrammet har et tidsperspektiv på 4 år. Dette skal rulleres hvert år. Innholdet skal være en prioritert liste over idretts- og friluftslivsanlegg som skal rehabiliteres og/eller bygges. Den har en liste over ordinære anlegg, en liste over nærmiljøanlegg og en uprioritert liste over planlagte anlegg.

13.1 Handlingsprogram - Ordinære anlegg

Anleggstype	Prosjekteier	Sted	Prioritet	Byggestart	Kostnad anlegg	Spillemidler	Annen finansiering	Målselv kommune	2017	2018	2019	2020	Behovsv./IFG
Kunstgressbane BOIF	Boif	Rustahøgda	Har fått SM						90 136	80 136	22 166		
Forlengelse av rulleskiløype	Bardufoss skisenter	Rustahøgda	Har fått SM	Ferdig	4 952 000	Utbetalt		439 974	71 491				BV/IFG
Flerbrukshall Rustahøgda	Boif	Rustahøgda	1	2015	65 000 000	18 000 000	47 000 000						BV/IFG
-Flerbrukshall kampsportanlegg	Boif	Rustahøgda	1	2015	4 500 000	1 500 000	3 000 000						BV/IFG
- Flerbrukshall Klatrevegg	Boif	Rustahøgda	1	2015	9 450 000	3 125 000	6 325 000						BV/IFG
-Flerbrukshall Friidrett	Boif	Rustahøgda	1	2015	3 950 000	1 250 000	2 700 000						BV/IFG
-Flerbrukshall klubbhus	Boif	Rustahøgda	1	2015	3 850 000	1 250 000	2 600 000						BV/IFG
Kunstgressbane Øverbygd	ØIL	Gimle stadion		Ferdig	6 518 000	1 204 000 for 2017 (Delutbetalt 1 384 000)	3 930 000						BV/IFG
Utvidelse standplassbygg	Målselv skytterlag		2	Ferdigstillt	553 500	232 470	265 680	55 350	55 350				BV/IFG
Elektroniske skiver	Bjørnen og vestre Målselv skytterlag		3	2017	559 567	216 014	291 710	51 843	25 352	26491			BV/IFG
Klubbhus	Bardufoss flyklubb	Bardufoss	4	2017	692 000	288 000	335 000	69 000				69 000	BV/IFG
Rehabilitering klubbhus Moen stadion	Målselv kommune	Moen	5	2018	350 000	145 000	0	205 000		105 000	50 000	50 000	BV
Rehabilitering av idrettsgulv Gimlehallen	Målselv kommune	Øverbygd	6	2018	1 200 000	400 000	0	800 000					BV
Flerbrukshall Olsborg skole	Målselv kommune	Olsborg	7	2018	27 500 000	11 458 000	0	17 550 000					BV
Ombygging av skytterhus	Nedre Målselv skytterlag	Nedre Målselv	8	2018	480 000	200 000	232 000	48 000			28 000	20 000	BV
Sum ord.anl.:									242329	211 627	100 166	139 000	

13.2 Nærmiljøanlegg

Prioritet	Tiltak	Totale kostnader	Spille- midler	Målselv kommune	Annen finansiering	2017	2018	2019	2020	Utbygger	Behovsvurdering
Har fått SPM	Nærmiljøanlegg Krokbecken	595 000	297 000	120 000	178 000	50 000				Krokbecken VEL	
Har fått SPM	Rehabilitering ballbinge Mellebygd kultur og oppvekstsenter	135 000	67 000	24 190	41 310					Målselv kommune	BV
1	Nærmiljøanlegg Fagerlidal skole	600 000	300 000	122 500	177 500	25 800	68 700	28 000		Målselv kommune	BV
2	Rehabilitering lysløype	450 000	200 000	80 000			45 000	45 000		Mellebygd IL	BV
3	Nærmiljøanlegg Takelvia VEL	400 000	200 000	80 000	120 000		19 914	57 472	261 4	Takelvia VEL	BV
4	Nærmiljøanlegg/skateanlegg	400 000	200 000	80 000	120 000			26 142	53 858	Nerbygda VEL	BV
5	Nærmiljøanlegg Bardufoss ungdomsskole	500 000	250 000	100 000	150 000			28 461	715 39	Målselv kommune	BV
6	Nærmiljøanlegg sameskolen	300 000	150 000	60 000	90 000			60 000	60 000	Sameskolen i Troms	BV
7	Turløype Montessorri	300 000	150 000	60 000	90 000				182 30		BV
SUM						75 800	133 614	245 075	206 241		
TOTAL SUM						3181 29	345 241	3452 41	345 241		

13.3 Uprioritert liste

Anlegg	Prosjekteier	Sted	Periode	Stipulert kostnad	Spillemidler	Kommune	Private midler
Elveparken Andselv-Rustahøgda	Målselv kommune	Andselv	2017-2019	-	-	-	-
Kulturst/natursti Skakteråsen, med informasjon, utkikkspunkt, kvileplasser med bord, benker, informasjon.	Styret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde	Skaktermoen	2017-2020	100 000	50 000	10000	40 000
Dagsturhytte/undervisningsbygg	Styret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde	Skaktermoen	2017-2020	1 200000	400 000	120 000	680 000
Merking av skiløype Skaktermoen-veienden.	Styret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde	Skaktermoen	2017-2020	100 000	50 000	10 000	40 000
Turveg Trollhaugen - Kulpan	Midtre Målselv grunneierlag / Målselv IL friidrett	Moen	2017-2020	-	-	-	-
Utvikling av turveier Andslimoen-Andselv-Rustahøgda-Heggelia	Målselv kommune	Bardufoss	2017-2020	-	-	-	-